

”Njutandes av en Monte Christo no 5 och en iskall Mojito”

Observationer om användning av s-particip

Robert Eklund & Mats Wirén

Denna uppsats avser behandla en svensk grammatisk företeelse som sysselsatt språkforskare sedan åtminstone det sena 1600-talet, nämligen de svenska s-participen, det vill säga de former av presens particip som vidhängs ett finalt –s. Ett typexempel ges i meningen *Han kom springandes*. Dessa s-former av presensparticipen förekommer redan i de äldsta svenska texterna, som i följande exempel från medeltiden:

En dægeliken wng h pigha war begripin aff orena andanom, presenterade sik sörgiandhes oc gratandes häga biskoppenom albino, oc i samma stwndh skapadhe sik diäffwllen i ena blodh blädhro, sätiandes sik oppa henna öga (*Ett forn-svenskt legendarium* 1865:269)

S-formerna förekommer i landskapslagarna, tidiga bibelutgåvor, i äldre lagtexter med mera, och med utgångspunkt i sådana texter har grammatiker genom tiderna sökt förklara såväl formens ursprung som dess användning, såväl diakront som synkront. Däremot påpekar redan Kock (1898) att de inte givits någon tillfredsställande beskrivning.

När man läser genom litteraturen märker man snart att s-participen har haft sina ”ups and downs”, och att de uppvisar såväl domänförlust som statusförändring. Efter att ha varit tämligen infrekvent förekommande under första halvan av 1900-talet har s-formen de senaste decennierna återigen börjat dyka upp (Andersson 2001, 2005), varför de åter blivit aktuella och föremål för språkligt intresserades intresse.

Denna artikel har två huvudsakliga syften:

1. Att tillhandahålla en *diakron* redogörelse för vilka förklaringar till s-formen som givits genom historien, med start hos Tiällmann (1696) och fram till samtida språkrönikor (se nästa avsnitt).
2. Att i ljuset av denna redogörelse tillhandahålla en *synkron* analys av hur s-participen förekommer i modern svenska. Speciellt är vi intresserade av

att hitta eventuella faktorer som gynnar eller begränsar s-particip jämfört med motsvarande s-lösa form (se de därpå följande avsnitten).

Vi börjar med en historisk exposé över hur s-formen beskrivits och betraktats.

Bakgrund

Med tanke på s-participens rikliga frekvens i äldre svenska texter kommer det inte som en överraskning att de behandlas redan i den första på svenska tryckta svenska grammatikan, nämligen Tiällmanns *Grammatica Suecana, Äller En Svensk Språk- Ock Skrif-Konst*, tryckt i Uppsala 1696. Under de följande århundradena har sedan ett antal olika förklaringsmodeller föreslagits, i somliga fall mer eller mindre grundade i lingvistiskt ”önsketänkande”, och det kan nämnas att redan Tiällmann (1696:217) påpekar att det rörande s-participens beskrivning finns en ”de Lärdas tuist här om” samt att Rydqvist (1850:415–416) ett och ett halvt sekel senare nämner att den ”grammatiska bestämningen af formen *-andes*, *-endes* är en af de mest invecklade och svår-lösta frågor i vårt språk”. Nedan följer en kortfattad (och en smula kondenserad) summering av några av de olika förklaringar till skillnaden mellan s-lösa och s-former som förekommer i litteraturen.

Particip *med* finalt *-s* används på följande sätt/kännetecknas av följande drag:

- Sätts efter verb: Tiällmann (1696:219; oklar formulering), Giese (1730:302).
- Singularform: Tiällmann (1696; underförstått?), Giese (1730; underförstått?), Heldmann (1738:130), Ihre (1745:43; oklar formulering), Hof (1753:180).
- Visar en persons gärning, ”Action”: Tiällmann (1696:219), Giese (1730:302).
- Används vid elliptiska omskrivningar (t ex temporala eller bisatsersättande): Heldmann (1738:130), Hof (1753:181), Wessén (1965:159), Forsman Svensson (1992, 2001), Wijk-Andersson (1997:17), Josephson (1999:19), Andersson (2001:23).
- Som gerundium: Ihre (1745:43), Sahlstedt (1769:50), Enberg (1836:142).
- Som fristående particip av deponens eller vissa verb i satsinitial ställning: Rydqvist (1850:421).
- Efter *ha*, *vara*, *bli*, *komma*: Heldmann (1738:130), Rydqvist (1850:421), Kock (1878:54), Wessén (1965:156), Nilsson (2004).
- Ger ett tal-/folkspråkligt intryck: Rydqvist (1850:421–422), Kock (1898:50), Strömquist (1989:17, 1994:54), Santesson (1993:203), Wijk-Andersson (1997:17).
- Adverbialt: Rydqvist (1850:421), Schwartz (1878:140), Wessén (1965:157), Forsman Svensson (1992:17), Wijk-Andersson (1997:17), Josephson (1999:19).
- *Undantagandes* som preposition: Rydqvist (1850:421).

- Efter *till, icke* och *så*: Rydqvist (1850:421).
- För att uttrycka rörelsesätt: Wessén (1965:156).
- Rest av *genitiv-former*: Schwartz (1878:140), Ahlberg (1942), Hedlund (1992:182).
- Stelnade uttryck och konstruktioner: Thorell (1973).
- Framhäver själva verbhandlingen: Strömquist (1989:17, 1994:54), Grünbaum (2003:14), Bergman-Claeson (2004:21), Nilsson (2004:33–34).

Particip *utan* finalt *-s* används på följande sätt/kännetecknas av följande drag

- Pluralform: Tiällmann (1696:219), Giese (1730:300), Heldmann (1738:129–130), Hof (1753:180).
- Substantiverat eller pronomenaliserat: Giese (1730:300), Hof (1753:180).
- Beskriver någots beskaffenhet: Giese (1730:300).
- Används attributivt: Giese (1730:300).
- Participium: Ihre (1745:43).
- Vårdat: Kock (1898:59).

Andra källor, som t ex Noreen (1906) och Wellander (1948) diskuterar visserligen *s*-participen tämligen grundligt, men nämner inte explicit *s*-formerna.¹

Som synes finns det – olika uppfattningar till trots – en hel del stabila drag i dessa beskrivningar, kanske framför allt det för *s*-participen utmärkande postverbala (adverbiala) bruket, i synnerhet efter (hjälp)verb som *komma, bli, vara*, samt att de de senaste drygt hundra åren också hänförts mest till talspråk och ledigt skriftspråk.

Problemet

Om man skärskådar de ovan listade förklaringsmodellerna kan det verka en smula kaotiskt, men man kan dela upp de olika beskrivningarna i ett fåtal generella faktorer som verkar gynna *s*-particip, där följande tre kan sägas vara av särskild betydelse:

(1) *Genre*

Det har ofta påpekats att *s*-participer är vanligare i talspråk och ledigt skriftspråk än i mer formellt skriftspråk (till exempel Andersson 2001:23). Med "ledigt skriftspråk" menas till exempel tidningstext, i synnerhet sport-

¹ Andra källor som behandlar *s*-participen historiskt är Bergman (1958/1970), Santesson (1993), Svensson (1999) och Thurén (2006).

och nöjessidor, och skönlitteratur (Nilsson 2004). S-participer kan även regionalt vara mer förekommande (SAG, band 2, § 31, 614–615).

(2) *Talarattityd*

S-participer kan uttrycka ett känslomässigt förhållande till det som sägs (Fries 1990, Josephson 1999, Grünbaum 2003:14). Grünbaum ger exemplen ”Ska vi ha honom drällandes här?” och ”Kom inte dragandes med den gamla bortförklaringen igen!”

(3) *Verbhandling*

S-participer tenderar att framhäva en konkret verbhandling (Grünbaum 2003:14). Grünbaum ger exemplet ”Där kom hon, slängandes och dängandes med flätorna”, som tycks framhäva själva processen av slängande och dängande.

Vi har även i vårt eget material sett dessa effekter, och ifrågasätter därför inga av dessa faktorer. Syftet med vår undersökning är emellertid att försöka gå ett steg längre. Det vill säga att trots att vi kan spåra generella faktorer som genre och talarattityd, så är variationen inom dessa domäner fortfarande alldeles för stor för att det enbart utifrån dem ska gå att prediktera huruvida formen med eller utan *-s* används. Slutsatsen blir således att om vi antar att *s*-formen inte är föremål för fri variation så måste vi anta det finns andra, mer specifika, principer som utifrån kontexten bättre kan förutsäga huruvida *s*-particip eller *s*-lös form tenderar att användas.

Faktorerna (2) och (3) ovan kan sägas falla inom ett yttrandes pragmatiska dimension, det vill säga det handlar om talarattityd och emotiva aspekter hos ett yttrande snarare än dess (kompositionellt) semantiska betydelse. När det gäller den senare dimensionen så tycks det emellertid finnas olika uppfattningar om *s*-formens påverkan: både Wijk-Andersson (1997:17) och Hultman (2003:156) är av åsikten att det inte finns någon skillnad i betydelse mellan *s*-form och *s*-lös form (som Rydqvist påpekade redan 1850:421), och Wijk-Andersson påpekar dessutom att den förra inte är någon obligatorisk böjningsform. Även *Svenska Akademiens Grammatik* (SAG, Telemann, Hellberg & Andersson 1999:614–615) tycks vara inne på denna linje, medan å andra sidan *s*-participer och *s*-lösa presensparticiper är taggade på olika sätt i *SUC* (Stockholm–Umeå Corpus; Ejerhed et al 1992), där *s*-formen betraktas som en adverbial *avledning* av motsvarande *s*-lösa particip. Även om den genomgående uppmärksningen som adverb kan ifrågasättas så innebär redan det faktum att *s*-former och *s*-lösa former getts olika ordklassmärkning att de rent lexikaliskt har olika betydelsepotential. Även Nilsson (2004:35) drar slutsatsen att ”*s*-formen inte är en betydelselös morfemvariant”.

Sammanfattningsvis är kärnfrågan som vi är intresserade av följande: Vad är en god prediktor för *s*-particip i kontexter där *s*-particip och *s*-lös particip samvarierar? Målet med vårt paper är att studera problemet utifrån ett kvantitativt

perspektiv på basis av ett större datamaterial än vad som tidigare gjorts. En avgränsning som vi gör, just eftersom vi är intresserade av fall som möjliggör stor variation, är att vi inskränker oss till att studera *fritt predikativ* ("Kan en bodybuilder med invandrarbakgrund och kraftig accent, körandes en miljöfientlig Hummer, bli guvernör i Kalifornien?"), det vill säga att vi utesluter fall där s-participet är huvudord i *bundet predikativ* till *komma, bli, vara* osv ("komma gåendes" osv).

Metodologiska problem vid kvantitativa undersökningar av s-particip

Det faktum att s-particip är en perifer konstruktion i svenska innebär, liksom för andra perifera fenomen, ett metodologiskt problem: som Wijk-Andersson (1997:17) konstaterar så hittar man inte många exempel i skrift. Genom formernas sällsynthet så har tidigare resultat också i regel baserats på fåtaliga exempel. En uppfattning om frekvensen kan vi få genom att gå till den största ordklass-taggade och manuellt kontrollerade svenska korpusen, SUC (Stockholm–Umeå Corpus; Ejerhed et al 1992), där det på en miljon löpord endast förekommer fem s-participer. En annan källa är Språkbankens korpus Göteborgsposten 2002 (GP02) med 18,4 miljoner löpord, som har undersökts med avseende på s-participer av Nilsson (2004), som hittat 145 förekomster (efter bortsortering av lexikaliserade s-particip som "oförhappandes" osv). Grovt uppskattat finns det alltså i det nutida skriftspråket en s-particip per 150 000 löpord. Nilssons (2004) undersökning är med sina 145 förekomster också den mest omfattande kvantitativa undersökning av s-participer i nuspråket som vi känner till. Om vi systematiskt vill undersöka hur former med och utan *-s* varierar så behöver vi hitta "minimala par" av dessa former och studera hur deras frekvens skiljer sig åt. Detta kan jämföras med Nilssons (2004) studie, som har ett annat syfte: Hon plockar ur sin korpus ut alla s-participer och sedan lika många s-lösa former, och använder detta främst för att studera skillnader i syntaktisk funktion. (Nilsson har 66 minimala par på ordtypsnivå, det vill säga för de 145 s-participförekomsterna finns det 66 ordtyper för vilka det i materialet finns en motsvarande s-lös form.) För att kvantitativt få fram och undersöka minimala par väljer vi i denna artikel en annan ansats, nämligen att använda text från webbsidor som är språkidentifierade som svenska av en standardsökmaskin, nämligen Google. Annorlunda uttryckt så betraktar vi den svenskspråkiga webben som en korpus som vi får åtkomst till genom en sökmaskin.

Den första frågan är då hur mycket data ger detta oss. I mitten av oktober 2005 (då vi gjorde vår undersökning) bestod den av Google indexerade svenskspråkiga webben av omkring 43 miljoner webbsidor. Enligt en konservativ uppskattning innehåller varje webbsida 400 löpord, vilket ger totalt 17 miljarder löpord – tre magnituder (1000 gånger) fler än våra största korpusar. Med vår

uppskattning om en s-particip per 150 000 löpord skulle det alltså finnas omkring 115 000 s-participer på den svenska webben. Det vill säga Wijk-Anderssons (1997:17) konstaterande att man inte ser många exempel i skrift är i absoluta tal inte längre giltigt. (När denna artikel skrivs, i slutet av februari 2006, har antalet svenska sidor som Google indexerar ökat till omkring 80 miljoner, det vill säga nästan en fördubbling på bara fyra månader.)

Att söka fram s-participer och motsvarande s-lösa former är relativt lätt. Vi kan visserligen inte söka på ordslut (och därigenom få fram en begränsad mängd som innehåller *alla* presensparticiper), men vi kan söka på enskilda participer och därigenom få fram de minimala par som vi är primärt intresserade av (till exempel "byggande"/"byggandes"). Från s-lösa presensparticiper filtrerar vi sedan bort substantiveringar ("flitigt byggande") och från s-participer filtrerar vi bort genitiver ("den byggandes ansvar") samt fall då s-participen är huvudord i bundet predikativ ("han kom åkandes"). Om träffmängden är liten gör vi denna filtrering manuellt; om träffmängden är stor gör vi en uppskattning av respektive andel med hjälp av ett stickprov. Ett sätt att minska andelen förekomster som behöver filtreras bort är att söka på mönster av typen particip–preposition eller particip–nominalfras, till exempel "byggandes på" eller "byggandes en". Vi gör vidare antagandet att antalet faktiska förekomster av olika participer är en konstant funktion av antalet dokumentträffar. Det vill säga vi antar att om vi för en viss particip får träffar i X dokument, så är antalet förekomster i dessa X dokument en konstant $C > 1$ multiplicerad med X , och att denna konstant är densamma över alla participer (såväl s-participer som s-lösa). Detta innebär visserligen en underskattning av de absoluta frekvenserna för presensparticiper, men eftersom vi vill undersöka *andelen* s-participer och s-lösa former påverkar detta inte vårt resultat.

Resultat och analyser

Vi redogör nedan för resultaten utifrån två perspektiv: dels från verbala betydelsefält, dels från ett durativt perspektiv.

Verbala betydelsefält. Som vi såg har tidigare arbeten, senast Nilsson (2004), påpekat att s-participer nästan genomgående har verbal funktion och betydelse, medan de s-lösa participerna är övervägande adjektiviska till sin karaktär och framför allt förekommer som framförställda attribut ("spanande helikoptrar"). Enligt Nilsson (2004:33) framstår även de s-lösa particip som kan anses uttrycka verbal aktion som mindre verbala än motsvarande s-participer. Detta väcker frågan om vilka egenskaper som motsvarande verb har, det vill säga de verb från vilka ofta förekommande s-participer kan anses avledda. För att ringa in detta problem har vi utgått från SAGs (1999, Verb § 11) indelning av verb i betydelsefält:

- Det fysiska fältet. Befintlighet, rörelse, fysisk hantering osv: *stå, gå, köra, flytta, bygga, explodera*
- Det psykiska och sociala fältet. Emotion, värdering, önskan: *njuta, längta*
- Det logiska fältet. Kausalitet, likhet, existens, kvantitet: *föranleda, likna, finnas, dö, öka*

Vi har sedan för var och en av de tre grupperna undersökt antalet s-participier av totala antalet presensparticipier med de sökmetoder som beskrivits ovan. Ett urval av resultaten redovisas i tabell 1, tabell 2 och tabell 3.

Tabell 1. Det fysiska fältet. Proportion s-participier för rörelse, befintlighet, fysisk hantering osv.

<i>Uttryck</i>	<i>Antal s-participier / alla participier = procent s-participier</i>
"körandes till"	112 / 128 87 %
"springandes efter"	106 / 195 54 %
"hållandes en"	571 / 1318 43 %
"sittandes i"	987 / 12980 8 %
"ståendes på"	1 610 / 25200 6 %
"exploderandes i"	2 / 30 6 %

Tabell 2. Det psykiska och sociala fältet. Proportion s-participier för emotion, värdering, önskan osv.

<i>Uttryck</i>	<i>Antal s-participier / alla participier = procent s-participier</i>
"njutandes av"	190 / 385 49 %
"längtandes efter"	148 / 455 33 %
"tjoandes på"	3 / 7 43 %
"skrattandes åt"	108 / 210 51 %
"drällandes i"	89 / 159 56 %

Tabell 3. Det logiska fältet. Proportion s-participier för relationer, existens, kvantitet osv.

<i>Uttryck</i>	<i>Antal s-participier / alla participier = procent s-participier</i>
"innehärandes en"	81 / 991 8 %
"innefattandes en"	28 / 633 4 %
"tillhörandes en"	207 / 12507 2 %
"ökandes med"	3 / 289 1 %
"beståendes av"	639 / 2360639 0,02 %

Det första som slår en när man ser på dessa resultat är den förvånansvärt stora mängd s-former som förekommer, upp till nästan 90 % för de fysiska, psykiska och socialafälten. Det vill säga att s-participer relativt sett är vanligare där verbet har anknytning till rörelse, befintlighet och fysisk hantering. Även i uttryck för känslor och värdering är s-participer vanligare, vilket bekräftar tidigare observationer. Där motsvarande verb har att göra med abstrakta relationer är s-participer mycket mer sällsynta, i vissa fall till och med under en promille. Det bör dock påpekas att skillnaden mellan tabell 3 och övriga till viss del – men långtifrån helt – kan förklaras med genre. Visserligen är det vanligare att i formellt skriftspråk tala om abstrakta relationer, men det går att hitta en stor andel med mer informellt skrivna dokument på webben där dessa participer också används.

Durativa uttryck. Vid vår undersökning har vi påträffat en typ av avgränsat tidsuttryck med s-particip som vi inte tidigare sett beskrivet, och som vi finner speciellt intressant för att belysa den betydelsepotential som s-participen möjliggör:

- (1) Vi fick vänta på en liten restaurang några timmar tittandes på Jackie Chan-filmer
- (2) Efter 1,5 år pendlandes dit så börjar jag kunna en hel del ord

En till (2) motsvarande mening med s-löst particip lyder då:

- (3) ?Efter 1,5 år pendlande dit så börjar jag kunna en hel del ord

Vi kan vidare jämföra dessa med avgränsade tidsuttryck i genitiv med substantiviska particip:

- (4) Efter 1,5 års pendlande dit så börjar jag kunna en hel del ord
- (5) *Efter 1,5 års pendlandes dit så börjar jag kunna en hel del ord

Vi kan också jämföra med avgränsat tidsuttryck följt av en motsvarande prepositionsfras:

- (6) Efter 1,5 år av pendlande dit så börjar jag kunna en hel del ord
- (7) *Efter 1,5 år av pendlandes dit så börjar jag kunna en hel del ord

I meningarna (1) och (2) tycks s-participen starkt betona processen att titta respektive pendla fram och tillbaka, medan (4) mer tycks betona tidsrymden och (6) tycks uttrycka pendlandet som ett slags varaktighet eller befintlighet snarare än som iterativ process. De olika varianternas frekvens framgår i tabell 4 nedan.

Det vi finner intressant är att varianten med s-particip ("1,5 år pendlandes"), exemplifierad av (1) och (2) och i tabell 4, över huvud taget förekommer. Trots att det rör sig om mycket lite data så ser vi att s-participet konsekvent används i ett enda av de tre tänkbara fallen, nämligen som alternativ till ett substantiviskt particip som följer ett avgränsade tidsuttryck i genitiv ("1,5 års pendlande") eller en prepositionsfras som följer ett avgränsade tidsuttryck ("1,5 år av pendlande"). Vi drar slutsatsen att dessa tre alternativa uttryckssätt har olika betydelsepotential, med s-particip-uttrycket som det som allra mest framhäver själva verbhandlingen. Vi ser vidare ett analogt fenomen i meningar som inkluderar måttuttryck av typ "kilometer springandes", "meter krypandes" osv.

Tabell 4. Frekvens av s-lös/s-form för olika mönster av de durativa verben *pendlande(s)*, *tittande(s)* och *vandrande(s)*

Uttryck	Antal träffar
"år pendlandes"	3
"år pendlande"	1
"års pendlande"	140
"års pendlandes"	0
"år av pendlande"	10
"år av pendlandes"	0
"timmar tittandes"	8
"timmar tittande"	1
"timmars tittande"	311
"timmars tittandes"	0
"timmar av tittande"	5
"timmar av tittandes"	0
"dagar vandrandes"	3
"dagar vandrande"	0
"dagars vandrande"	23
"dagars vandrandes"	0
"dagar av vandrande"	3
"dagar av vandrandes"	0

Slutsatser

Sett i ljuset av ovanstående historiska exposé kan man se att s-participen har funnits med oss länge och att de har diskuterats sporadiskt genom århundradena upp till modern tid. Den fråga som infinner sig är givetvis huruvida någon eller några av de förklaringar/beskrivningar som givits fenomenet genom historien fortfarande är giltiga.²

Klart är att bruket av s-former har förändrats genom historien (vilket till exempel Enberg framhåller redan 1836) och att det bruk som till exempel Strömqvist (1989:17) kåserar kring givetvis inte är helt kongruent med det bruk av s-former som förekommer i landskapslagarna. Som synes av ovan beskrivning kan s-participens karakteristika delas in i två grupper, det vill säga de egenskaper som varit stabila genom tiderna respektive de egenskaper som uppvisar förändring. Till de förra, *stabila*, dragen, räknas den verbala, aktiva funktionen som s-formen har haft och fortfarande har, och det kan här spekuleras i rörande huruvida detta kan förklaras fonetiskt-akustiskt à la Fries (1990) förklaring att fonen [s] helt enkelt hörs bra. Denna egenskap är ju inget som förändras för att årtiondena passerar.

Den mest uppenbara *förändringen*, diakront sett, är att medan s-formerna i huvudsak var kännetecknande för ”högre” skriftspråk fram till 1700-talet så dyker de i mitten av 1800-talet upp som typiska för talat språk, med ”folkliga” konnotationer. Märk väl att den aktiva, verb-framhävande, egenskapen fortfarande är densamma.

Vår undersökning av s-participer på den svenska webben visar dels att s-participer är betydligt vanligare än vi hade väntat (ibland till och med mer förekommande än motsvarande s-lösa participer), dels att s-participer relativt sett är vanligare där verbet har anknytning till rörelse, befintlighet och fysisk hantering. Som väntat gäller samma sak i uttryck för känslor och värdering.

En metodologisk slutsats som vi drar efter denna studie är att webben betraktad som korpus är en underutnyttjad resurs för svenskans beskrivning, inte minst för perifera fenomen som annars är svåra att belägga i större omfattning.

Slutligen kan konstateras att en av de tidigaste observationerna som gjorts rörande s-participen är att den s-lösa formen, till skillnad från s-formen, används för substantiv och/eller pronomen, vilket förklarar varför bara den ena av följande vägskyltar står att finna på svenska vägar eller gator (bild 1).

² Man kan givetvis och i och för sig också fråga sig huruvida de någonsin egentligen var det. Således får man till exempel intrycket att Ihres gerundium-modell kanske mer beskriver Ihres egen önskan att bringa ordning i det hela än en helt rättvisande beskrivning av ett faktiskt språkbruk, en syn som också Wijk-Andersson (1997:17) ger uttryck för. Sjögren (1978:3) behandlar gerundium som en del av particip-formerna, men nämner inte s-formerna i samband med detta.

Bild 1. Vilken av skyltarna är autentisk och vilken är manipulerad? Betyder de samma sak? Foto av Robert Eklund, 5 april 2005, Sveavägen, Stockholm. Bildmanipulation av Robert Eklund.

Tack

Stort tack till Jens Edlund för givande diskussioner om webben som korpus i allmänhet och Googles indexering i synnerhet.

Litteratur

- Ahlberg, Märta, 1942: *Presensparticipet i fornsvenskan. En syntaktisk studie*. Lund.
- Andersson, Lars-Gunnar, 2005: Språket. Sveriges Radio, P1, 14/6 2005.
- Andersson, Lars-Gunnar, 2001: Kom körandes. *Göteborgsposten*, 5/9 2001. S. 23.
- Bergman, Gösta, 1968/1970: *Kortfattad svensk språkhistoria*. Stockholm..
- Bergman-Claeson, Görel, 2004: Cyklade eller cyklandes. *Ergo*, nr 1, 2004. S. 21.
- Ejerhed, Eva, Gunnel Källgren, Ola Wennstedt & Magnus Åström, 1992: *The Linguistic Annotation System of the Stockholm–Umeå Corpus Project, Version 4.31*. (Publications from the Department of General Linguistics, University of Umeå, no 32.) Umeå.
- Enberg, Lars, 1836: *Svensk språklära*. Utgifven av Svenska Akademien. Stockholm.
- Ett forn-svenskt legendarium*, 1865: Samlingar utgivna av Fornskrift-Sällskapet. Tredje delen, första häftet. Stockholm.
- Forsman Svensson, Pirkko, 2001: Particip på -s som satsmotsvarigheter i ett par 1700-talstexter. I: *Conference Papers in the New Millennium*. Verkkojulkaisu. Toim, red. av Pirkko Forsman Svensson & Jukka Rydenfelt. Helsingin yliopiston kielikeskus 2001.
- Forsman Svensson, Pirkko, 1992: Karl XI:s minnesskrift – kanslisvenska i svensk översättning. *Fenno-ugrica Suecana* Nr 11. Tidskrift för finsk-ugrisk forskning i Sverige.
- Fries, Sigurd, 1990: S-et i språkleken. *Tvärnsnitt*, nr 3. S. 24–27.
- Giese, Albert, 1730: *Then Tyske Språkmästaren, ...*. Stockholm: H. C. Merckells Wittwe, Kongl. Hoftryckeriet.
- Grünbaum, Catharina, 2003: S-participet kommer smygandes in i språket. *Dagens Nyheter*, 19/4 2003. S. 14.
- Hedlund, Cecilia, 1992: *On Participles*. Institutionen för lingvistik, Stockholms Universitet.
- Heldmann, And., 1738: *Versuch Einer Schwedischen Grammatica, ...*. Upsala.

- Hof, Sven, 1753: *Swänksa Språkets Rätta Skrivsätt...* Stockholm.
- Hultman, Tor G., 2003: *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm.
- Ihre, Johan, 1745: *Professor Johan Ihres Utkast till föreläsningar öfwer swenska språket, och thes närmare kännedom*. Upsala.
- Josephson, Olle, 1999: Väsande med gamla anor. *Svenska Dagbladet*, 31/10 1999, s 19.
- Kock, Axel, 1898: Presens-participier på –andes, –endes. Historiska bidrag till svensk form-lära. *Bidrag till kännedom om de svenska landsmälen ock svenskt folkliv*, volym 15. S. 50–61.
- Nilsson, Emma, 2004: Varför kom du inte ridandes på en häst? En syntaktisk-semantisk studie av s-participet i nusvenskt riksspråk. C-uppsats i Svenska Språket/Nordiska Språk, Institutionen för Nordiska Språk, Uppsala Universitet, VT 2004.
- Noreen, Adolf, 1906: *Vårt språk*. Lund.
- Rydqvist, Johan Er., 1850: *Svenska språkets lagar*. Stockholm.
- Sahlstedt, Abraham, 1769: *Swensk Grammatika*. Upsala.
- Santesson, Lillemor, 1993: Sittande eller sittandes? Om utmönstringen av s-formen under nysvensk tid. *Studier i svensk språkhistoria 3. Förhandlingar vid tredje sammankomsten för svenska språkets historia*. S. 203–210.
- Schwartz, Eugène, 1878: *Om oblika kasus ock prepositioner i fornsvenskan från tiden före år 1400*. Upsala.
- Sjögren, Peter, 1978: *Termer i allmän språkvetenskap*. Stockholm.
- Strömquist, Siv, 1994: Inne med s-formen. *Svenska Dagbladet*, 16/10 1994. S 54.
- Strömquist, Siv, 1989: Kommer du gåendes? *Upsala Nya Tidning*, 24/1 1989. S 17.
- Svensson, Jörgen, 1999: *Studie i presensparticipets användning och förekomst i sen äldre nysvenska i "Kort Beskrifning Om PROVINCIEN Nya Sverige uti AMERICA — af THOMAS CAMPANIUS HOLM"*. Institutionen för litteraturvetenskap och nordiska språk, Umeå universitet.
- Teleman, Ulf, Staffan Hellberg & Erik Andersson (red.), 1999: *Svenska Akademiens Grammatik*. Stockholm, volym 2. S 613–623.
- Thorell, Olof, 1973: *Svensk grammatik*. Stockholm.
- Thurén, Camilla, 2006: Svenska presensparticipfraser i satsförkortning. Föredrag hållet vid Svenskans Beskrivning 2006.
- Tiällmann, Nils, 1696: *Grammatica Suecana, Äller Enn Swensk Språk- ock Skrif-Konst*. Stockholm.
- Wellander, Erik, 1948: *Riktig svenska*. Stockholm.
- Wessén, Elias, 1965: *Svensk språkhistoria III. Grundlinjer till en historisk syntax*. Stockholm.
- Wijk-Andersson, Elsie, 1997: Springande(s). *Upsala Nya Tidning*, 1/4 1997. S. 17.
- Wijk-Andersson, Elsie. Springande(s). <http://www.nordiska.uu.se/sprakv/L970401.htm>